

06.09.2022

Asia/6

§ 203

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Vesa Korkkulan talousarvioaloitteesta oppimisen ja koulunkäynnin tuen resurssien ja pd-raham lisäämiseksi

HEL 2022-002457 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Petra Malin: Pyydän pöydälle.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti Petra Malinin ehdotuksesta panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Heidi Roponen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 71927
heidi.roponen(a)hel.fi
Agneta Eklund, pedagogisk sakkunnig, puhelin: 310 84031
agneta eklund(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Korkkulan talousarvioaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevaan valtuutettu Vesa Korkkulan talousarvioaloitteeseen oppimisen ja koulunkäynnin tuen resurssien ja pd-raham lisäämiseksi:

Alueellisessa eriytymisessä on Helsingissä havaittu kasvua ja syvenemistä viime vuosien aikana. Oppimistuloksissa koulun merkitys on kasvanut oppimistulosten selittäjänä. Koulut ovat tärkeä muuttoa ohjaava ja sitä kautta myös kaupunginosien eriytymiseen vaikuttava tekijä. Segregaation ehkäisy on yksi keskeisistä painopisteistä Helsingin strategiassa. Helsingin tavoite on, että kaikki koulut ovat hyviä kouluja.

Lähikouluperiaatteen mukaisesti jokaisella oppilaalla on oikeus opiskella omassa lähikoulussaan tuen tarpeesta riippumatta. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki jaotellaan yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaisen opetuksen ohella oppilaanohjausta ja riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea koko perusopetuksen ajan. Tukea on annettava heti, kun tuen tarve ilmenee. Yhteisopettajuudella, samanaikaisopetuksella ja erilaisilla joustavilla opetusjärjestelyillä voidaan tehostaa olemassa olevien resurssien käyttöä. Laadukas perusopetus ja oppimisen tuki tasoittavat oppimisen eroja ottamalla huomioon sekä tukea tarvitsevien että hyvin edistyvien tarpeet.

Lukuvuonna 2021–2022 Helsingin kaupungin ylläpitämissä suomenkielisissä peruskouluissa on ollut 42 010 oppilasta ja ruotsinkielisissä peruskouluissa 4 025 oppilasta. Tehostettua tukea on saanut suomenkielisessä perusopetuksessa 10,7 % oppilaista ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa 12,2 % oppilaista. Erityistä tukea saavia oppilaita on ollut suomenkielisessä perusopetuksessa 14,3 % ja ruotsinkielisessä 7,6 %.

Myönteisen erityiskohtelun rahoitus (pd-rahoitus)

Vuoden 2022 talousarvioehdotuksessa on kohdennettu 3,7 miljoonaa euroa myönteisen erityiskohtelun rahaa 35 suomenkieliselle ja seitsemälle ruotsinkieliselle perusopetuksen koululle.

Myönteisen erityiskohtelun, jatkossa tarveperustaisen rahoituksen, laskevatapaa esitetään uudistettavaksi vuonna 2023 niin, että siirrytään nykyisestä aluepohjaisesta tiedosta koulukohtaiseen tietoon. Suomenkielisessä perusopetuksessa lopullisiksi muuttujiksi uuteen TP-indeksiin valikoituivat mallinnuksen perusteella seuraavat muuttujat:

1. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus oppilaan kanssa samassa taloudessa asuvista vanhemman roolissa olevista aikuisista,
2. Työttömien osuus oppilaan kanssa samassa taloudessa asuvista vanhemman roolissa olevista aikuisista,
3. Pienituloisimpaan viidennekseen kuuluvissa kotitalouksissa asuvien oppilaiden osuus koulussa,
4. Vieraskielisiksi rekisteröityjen oppilaiden osuus koulussa.

Ruotsinkielisessä perusopetuksessa muuttujiksi valikoituivat:

1. Korkeintaan perusasteen tutkinnon suorittaneiden osuus oppilaan kanssa samassa taloudessa asuvista vanhemman roolissa olevista aikuisista,
2. Pienituloisimpaan viidennekseen kuuluvissa kotitalouksissa asuvien oppilaiden osuus koulussa,
3. Vieraskielisiksi rekisteröityjen oppilaiden osuus koulussa.

Perusopetuksessa tarveperusteisella rahoituksella ehkäistään koulujen eriytymistä, vahvistetaan oppilaiden mahdollisuuksien tasa-arvoa ja kaennetaan koulujen välisiä oppimistulosten eroja. Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen ehkäisee segregatiota jakamalla resursseja enemmän niille yksiköille, jotka toimivat haastavassa ympäristössä. Laskentamallin uudistamisella pyritään kohdentamaan rahoitus entistä tarkemmin ja luotettavammin sitä tarvitseville kouluille.

Valtion erityisavustus koulutuksellisen tasa-arvon vahvistamiseksi

Opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseksi vuosille 2022-2023 myöntämästä erityisavustuksesta kohdennetaan 6 miljoonaa euroa Helsingin kaupungin peruskouluille käytettäväksi vuonna 2023. Valtion erityisavustuksen määräytymiseen opetuksen järjestäjälle vaikuttavat seuraavat indikaattorit: 30–54-vuotiaiden vain perusasteen suorittaneiden osuus ikäluokasta, työttömyysaste, vieraskielisen väestön osuus, koulut ja oppilasmäärät sekä opetukseen käytetty resurssi (euroa/oppilas). Kriteerit ovat saman tyyppiset kuin kaupungin tp-rahoituksella, joten osa kouluista saa molempia rahoituksia.

Koulutuksellisen tasa-arvon avustuksella on pystytty edistämään uusien toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden kehittämistä palkkaamalla opettajia ja avustajia erityisesti sellaisille alueille, joilla sosioekonomiset tekijät voivat altistaa heikommille oppimistuloksille. Hallitus on antanut esityksensä tasa-arvorahan, eli tarveperustaisen rahoituksen, vakiinnuttamisesta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakiin. Lakimuutoksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 alusta. Tasa-arvorahan vakiinnuttaminen lisää avustuksen vaikuttavuutta ja ennakoitavuutta.

Avustukset koronasta johtuvan oppimisvajeen paikkaamiseksi

Oppimisvajeiden paikkaamiseksi kouluilla on ollut käytettävissä vuosille 22-23 sekä valtion myöntämää erityisavustusta että kaupungin rahoitusta. Saaduilla resursseilla on muun muassa lisätty tukiopetusta, osaaikaista erityisopetusta ja suomi/ruotsi toisena kielenä opetusta sekä joustavia opetusjärjestelyitä ja samanaikaisopetusta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on avannut elokuussa 2022 uuden valtiovavustushaun koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022–2024. Valtiovavustuksen erityisenä tavoitteena on varmistaa edellytykset tukea heikommassa asemassa olevien, vieraskielisten, maahanmuuttotasaustaisten sekä erityisen ja tehostetun tuen piirissä olevien lasten ja oppilaiden oppimista ja kehitystä.

Koronasta johtuvan oppimisvajeen paikkaamiseksi on tehty perusopetuksessa useita toimenpiteitä, mutta niiden riittävyttä ei ole voitu kaikil-

ta osin arvioida, koska luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa toimenpiteiden vaikutuksista ei ole vielä kattavasti saatavilla. Oppimisvajeen paikkaamiseksi tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta tullaan edelleen seuraamaan mm. erilaisten oppimistulosarviointien pohjalta.

Yhteenveto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että kaupunkistrategian mukaan kaupungin perustehtävä on järjestää asukkailleen laadukkaita palveluja. Eriarvoistumista vähentävät laadukas perusopetus ja oppimisen tuki. Lautakunta pitää tärkeänä oppimisen tuen ja eriarvoisuuden vähentämiseen kohdistettavaa resursointia.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2023 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa kasvatus- ja koulutuslautakunnalta 14.9.2022 mennessä valtuutettu Vesa Korkkulan ja 9 muun al-lekirjoittaneen talousarvioaloitteeseen. Aloitteessa esitetään, että oppimisen ja koulunkäynnin yleisen, tehostetun ja erityisen tuen resurs-sien ja koulujen positiivisen erityiskohtelun parantamiseksi varataan ensi vuoden talousarvioon 20 miljoonan euron suuruinen määräraha. Tällä resurssilla on myös tarkoitus torjua koronasta aiheutuneita on-gelmia kuten oppimisvaikeuksia ja koulupudokkuutta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Heidi Roponen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 71927
heidi.roponen(a)hel.fi
Agneta Eklund, pedagogisk sakkunnig, puhelin: 310 84031
agneta eklund(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Korkkulan talousarvioaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano